

The Holy See

A szentatya, XVI. Benedek pápa beszéde a Nemzetközi Teológiai Bizottság tagjaihoz

2010. december 3. csütörtök

Bíboros Úr!

Kedves Testvéreim a Püspökségben!

Tisztelt Professzorok és Kedves Segítők!

Örömmel tölt el, hogy fogadhatlak benneteket az évi Plenáris Ülések munkájának lezárultával. Mindenekelőtt hálás köszönetemet szeretném kifejezni azokért az üdvözlő szavakért, melyeket mindnyájak nevében a bíboros úr – a Nemzetközi Teológiai Bizottság elnöki tisztségében – hozzám intézett. A Bizottság munkáinak eme nyolcadik »ötéves ciklusa«, amint ő is említette, a következő nagy horderejű témákkal állít szembe bennünket: a teológia és annak metodológiája; az egy Isten kérdése a három monoteista vallással való kapcsolatában; az egyház szociális tanításának beillesztése a keresztény tanítás legszélesebb összefüggésébe.

»Krisztus szeretete sürget minket, abban a meggyőződésben, hogy ha egy meghalt mindenkiért, akkor valamennyien meghaltak. Ő mindenkiért meghalt, hogy akik élnek ne maguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt« (2Kor 5,14-15). Hogyan ne éreznénk sajátunknak Pál apostolnak ezt a szép reakcióját, a feltámadott Jézussal való találkozásában? Éppen ez a tapasztalat áll annak a három fontos témának a gyökerénél, amit az éppen befejeződött plenáris üléseken mélyítettetek el.

Aki felfedezte Krisztusban Istennek a Szentlélek által szívünkbe ontott szeretetét, az arra vágyik, hogy jobban megismerje Őt, aki szereti, és akit szeret. Az ismeret és a szeretet kölcsönösen támogatja egymást. Amint az egyházatyák megállapították, aki szereti Istent, arra kap ösztönzést, hogy bizonyos értelemben teológus legyen, teológus, aki beszél Istennel, gondolkodik Istenről és keresi, hogy gondolkodhasson Istenről; miközben a teológus hivatásszerű munkája mások számára Krisztus előtt és az egyház előtt nagy felelősséget jelentő hivatás. Istennek hivatásszerű

vizsgálata és a róla való hivatásszerű beszéd – *contemplari et contemplata docere* (Aquinoi Szent Tamás, *Super Sent.*, lib. 3 d. 35 q. 1 a. 3 qc. 1 arg. 3) – nagy kiváltság. A ti vizsgálódásotok Isten keresztény szemléletéről értékes feladat mind a hívek élete számára, mind a más vallású hívőkkel és akár a nem hívőkkel való párbeszédünk számára. Valójában maga a »teo-lógia« szó is felfedi munkátoknak ezt a közösségteremtő szempontját – a teológiában megpróbáljuk a »logosz« által közvetíteni azt, »amit láttunk és halottunk« (1Jn 1,3). De jól tudjuk, hogy a »logosz« szónak sokkal szélesebb jelentése van, amely magába foglalja a »ratio«, az »értelem« jelentését is. És ez a tény egy másik meglehetősen fontos ponthoz vezet minket. Azért tudunk Istenre gondolni és közölni azt, amit gondoltunk, mert Ő olyan értelmet ajándékozott nekünk, amely harmóniában áll az ő természetével. Nem véletlen, hogy a János szerinti evangélium azzal a megállapítással kezdődik, hogy »Kezdetben volt az Ige... és az Ige Isten volt« (Jn 1,1). Ennek a *Logosznak* – ennek az isteni gondolatnak – a befogadása végül a világban való békéhez is hozzájárul. Ugyanis Isten ismerete az ő igazi természetében biztos módot jelent a béke biztosítására is. Egy olyan Isten, akit nem tudnánk megbocsátás, az igazságosság és a szeretet forrásaként felfogni, nem lehetne fény a béke ösvényén.

Minthogy az ember arra törekszik, hogy egyik ismeretét a másikhoz kapcsolja, az Istenről szóló ismerete is szisztematikus módon alakul. Ám egyetlen teológiai szisztéma sem maradhat fenn, ha nem hatja át az ő isteni szeretetének a »tárgya«, amelynek a teológiában szükségszerűen »alannyá« kell lennie, aki beszél velünk, és akivel szeretetteljes kapcsolatban vagyunk. Így tehát a teológiának mindig az isteni *Logoszal*, a Teremtővel és Megváltóval való párbeszéd által tápláltnak kell lennie. Továbbá, egyetlen teológia sem ilyen, hacsak nincs beleintegrálva az egyház életébe és gondolkodásába az idő és a tér révén. Igen, valóban igaz: ahhoz, hogy tudományos legyen, a teológiának értelmes módon kell érvelnie, de az egyházi hit természetéhez is hűségeseznek kell lennie: Istenre irányulva, az imádságba gyökerezve, az Úr egyéb tanítványaival is közösségben maradva, amit a Péter utódával és az egész püspöki közösséggel való közösség garantál.

A *Logosznak* ez a befogadása és továbbadása azt is eredményezi, hogy a teológiának ez a racionalitása segít megtisztítani az emberi értelmet, megszabadítva bizonyos előítéletektől és gondolatoktól, amelyek erős hatást gyakorolhatnak a gondolkodásra minden korszakban. Másrészt ki kell emelni, hogy a teológia mindig kontinuitásban és párbeszédben él azokkal a hívekkel és teológusokkal, akik előttünk jártak; ugyanis az egyházi közösség diakronikus, és ilyen a teológia is. A teológus soha nem a nulláról kezdi, hanem mesterének tekinti az atyákat és az egész keresztény hagyomány teológusait. Az atyákkal és tanítókkal olvasott Szentírásban gyökerezve, a teológia a megszentelődés iskolája lehet, amint azt nekünk Boldog John Henry Newman igazolja. A múltból átadott gazdagság örök értékének felfedezése nem keveset ad hozzá a teológiából a tudományok nagy szimfóniájához.

Krisztus mindenkiért meghalt, még ha nem is mindenki tudja vagy nem is fogadja el. Részesülve Isten szeretetében, hogyan nem tudnánk szeretni azokat, akikért Krisztus az életét adta? »Ő

életét adta értünk; tehát nekünk is oda kell adnunk életünket testvéreinkért» (1Jn 3,16). Mindez másoknak Krisztus nevében való szolgálatára vezet bennünket; más szavakkal a keresztények szociális kötelezettsége szükségszerűen az isteni szeretet megnyilvánulásából fakad. A kinyilatkoztatott Isten szemlélése és a felebaráti szeretet nem szakadhat el egymástól, még akkor sem, ha különböző karizmák szerint élnek. Egy olyan világban, amely értéknek tartja a kereszténység számos ajándékát – például a demokratikus egyenlőséget –, de nem ismeri saját ideáljainak gyökerét, különlegesen fontos megmutatni, hogy a gyümölcsök elpusztulnak, ha kivágjuk a fa gyökerét. Ugyanis nincs igazságosság igazság nélkül, és az igazságosság nem fejlődik ki teljesen, ha a horizontját az anyagi világ lekorlátozza. Nekünk, keresztényeknek, a szociális szolidaritás mindig az örökkévalóságra való nyitottságot jelenti.

Kedves teológus barátaim! Mai találkozásunk kedves és különleges módon mutatja fel azt az elengedhetetlen egységet, amelynek uralkodnia kell a teológusok és lekipásztorok között. Nem lehet teológusnak lenni a magányban: a teológusoknak szükségük van az egyház lekipásztorainak szolgálatára, mint ahogy a Tanítóhivatalnak is szüksége van teológusokra, akik teljesen betöltik szolgálatukat, mindazzal az aszkézissel, amit ez magába foglal. A ti Bizottságotokon keresztül szeretnék ezért köszönten minden teológust, és bátorítani őket arra, hogy higgyenek tevékenységük nagy értékében. Amikor kifejezem jókívánataimat a munkátokhoz, szeretettel adom rátok áldásomat.

© Copyright 2010 - Libreria Editrice Vaticana